

Було б найглибшою помилкою думати, що перебудова загальної середньої та вищої і середньої спеціальної освіти — справа тільки людей, безпосередньо зайнятих в цій сфері людської діяльності. Від того, наскільки суспільству вдається домогтися досконалості в підготовці і перепідготовці кадрів та спеціалістів високої кваліфікації для всіх галузей народного господарства і культури, залежить в цілому соціальний прогрес. І мова тут не йде тільки про ті галузі та науки, котрі прийнято називати фундаментальними, що визначають науково-технічний прогрес. Час владно зажадав від суспільства гуманітаризації науки, формування у спеціалістів активної життєвої позиції на основі оволодіння марксизмом-ленінізмом, виховання через школу всіх ступенів «рішучих борців за просування соціалізму до якісно нових рубежів розвитку людей, які, зіткнувшись з труднощами, не впадають у відчай і не бурчать, а практично беруться за їх подолання» («Правда», 18.02.88).

Цей заклик з трибуни Лютого (1988 р.) Пленуму ЦК КПРС виступає своєрідною програмною установкою для всіх суспільствознавців вузів та технікумів вдосконалювати викладання світоглядних наук, виховувати в кожного свого учня високої загальнолюдської і громадянської якості, непримиренності до соціального утримання та політичної пасивності. І тут поряд з іншими предметами суспільного циклу особливе місце належить історії радянського суспільства і Комуністичної партії. «Не можна погодитися з тими, — говорив М. С. Горбачов, — хто пропонує забути історію, чи використати тільки якусь її частину... Ми повинні глибше знати історію своєї Вітчизни, особливо після жовтневу. Знання цієї істо-

рії, знання причин тих чи інших явищ, причин, котрі лежать в основі величезних досягнень нашої держави, знання причин і серйозних промахів, трагічних подій історії — це все дозволяє нам здобути уроки для дня сьогоднішнього, коли хочемо обнови суспільство, поглибити розкрити потенціал соціалізму, його цінності».

Саме цій меті і служить курс історії КПРС, що вивчається в вузах. Не стану приховувати — труднощів і в викладанні і у вивченні його немало. Головними з них є відсутність учбових посібників. Все, що ми маємо, не відповідає вимогам сьогоднішнього дня, оскільки містить велику кількість теоретичних і фактичних неточностей і навіть помилок. Крім того і періодичні видання, і художня література, і кіно, і театр більш оперативно,

може прочитати, не кажучи вже про рецензії і полеміку. Таке становище вкрай ускладнює в сучасних умовах викладання історії КПРС у вузі, хоча до нас, істориків, особливі вимоги: потрібно «без огуди і прикрас донес-

«технарів». Так повинно бути. Але в сучасній науці цей баланс порушений. Це небезпечно».

Чимало труднощів для нас складає й утилітарність у підходах до проблеми вдосконалення навчального процесу. Багатьом прибіч-

учив Ленін: «В усякій школі найважливіше — ідейно-політичне спрямування лекцій. Чим визначається це спрямування? Взагалі і вняткові складом лекторів».

В. І. Ленін бачив у лекторі не «репродуктора», здатного лиш передати

дає. Заміна значної частини лекцій, так званих «годинами самостійної роботи під керівництвом викладача» з суспільних наук, на моє глибоке переконання, користі студенту не принесе. Треба посилити індивідуальну роботу зі студентами, не потрапляючи моді, і раціонально використовувати кожну учбову годину. Тут заміна лекцій на «самостійну» роботу під керівництвом викладача не стимулює самостійної роботи студента

І останнє. Щоб працювати зі слухачем індивідуально, треба мати, як мінімум — аудиторію. А що робити, коли учбові лабораторії, що номінально числяться за кафедрою, займають не тільки вдень, а й увечері? Технічні кафедри мають учбові кабінети і лабораторії, в яких ведуться тільки профільні заняття. «Посторонніх» там нема. Така нерівність суспільних наук у матеріальному забезпеченні учбового і позаучбового процесу повинна бути подолана, а кафедри зрештою все від них залежне, щоб удосконалити сам навчальний і виховний процес.

В. БАЛИЦЬКИЙ,
професор, зав. кафедрою історії КПРС.

СПРАВА ВСІХ І КОЖНОГО

ніж професійна історія, відреагувати на вимогу партії щодо поширення гласності і відновлення історичної правди. Однак оперативність в доведенні до широких мас тих чи інших історичних фактів, відновлення історичної правди в оцінках окремих осіб і цілих періодів історії нашої Вітчизни не тільки не може замінити підручник, але не завжди автори дотримуються відчуття міри, привносять в оцінку історичних індивідуальностей суб'єктивізм і зайву показовість, а іноді й просто змішують наголоси. У всьому цьому студенту розібратися самостійно важко, а іноді й просто не під силу, позаяк не всі публікації він

ти до нових поколінь повину. ні в чому не урізану правду і на цій правді формувати справжніх патріотів і синівську любов до Батьківщини.

Але це, хоч і головна, але не єдина трудність. На жаль, не тільки у студентів, але і в середовищі деяких викладачів неусвідомленість циклу, побутує спрощене сприйняття ролі гуманітарних наук в підготовці сучасного інженера. Як не сумно, але багато вчених-суспільствознавців, викладаючись словами академіка В. Лєгасова, не тільки самі недосить виховані гуманітарно, але й забувають, що «завжди на плечах наших великих гуманітаріїв стояли великі

никам кардинальної «демократизації» вищої школи припала до серця ідея вільного відвідування лекцій студентами. Звичайно, коли є надійні підручники, а студент має загальну підготовку «вище нинішнього середнього», то можна й пожертвувати деякими лекціями, тим паче, що якщо встановлено, що лектор «не виходить» за межі підручника. А якщо підручника нема, а газети подають чимало такого, над чим треба не тільки подумати, а й радитися — тоді як? Та ще й за умови, що студент не навчений самостійно працювати? Що тоді?

Очевидно, не всі спокують перебудови сьогодні — благо. Забуваємо, чого нас

зміст і суму певних знань. Він дивився на лектора, як на генератора думки, здатного і зобов'язаного дати напрямки для подальшої самостійної роботи учнів. Перебудовуватись — означає не тільки вчитися вчитися по-новому, але й навчитися нашого студента вчитися по-новому, щоб міг трудитися самостійно, не жалкуючи сил і часу вивчати праці класиків марксизму-ленінізму, освоювати мистецтво полеміки і дискусії, вміння захищати й обстоювати певну позицію. І тут лекція не заважає, а стає великим помічником — у хорошого лектора переймають не тільки те, що він викладає, а й те (що не менш важливо) як викла-



19 лютого відбулося вручення ювілейних медалей «70 років Збройним силам СРСР» ветеранам війни, армії і флоту, колишнім воїнам-інтернаціоналістам. Нагороджували полковник інженер в відставці, професор І. В. Кузьмін та військовий комісар району полковник І. Д. Жеграй.

Того ж вечора у клубі відбувся тематичний вечір присвячений бойовій історії Радянських Збройних Сил. Зі спогадами виступили полковники у відставці О. П. Скар, М. А. Булгаков, Г. М. Шульман, І. В. Кузьмін, підполковники запасу В. І. Черний, В. В. Крутлов, студент воїн-інтернаціоналіст В. Семенюк. Призовник Р. Перяславський запевнив, що молоде покоління нашої армії продовжуватиме славі і традиції.

Відбувся святковий концерт. У вестибюлі інституту було розгорнуто книжкову виставку до ювілею.

Фото Р. Кутьнова.



ХАРЧОТОРГІВСЬКІ МАХІНАЦІЇ РЕЙД ПО БУФЕТАХ ІНСТИТУТУ

На початку нинішнього року редакція «За інженерні кадри» провела вибіркове опитування студентів і викладачів різних курсів і факультетів інституту. Запитання до них було одне: «Як ви оцінюєте роботу їдальні і буфетів?» Йшлося лише про мережу громадського харчування, яка обслуговує наш вуз.

Різні були відповіді. Але більшість зводилась до нарікань на дорожнечу страв, їх якість, обмеженість дешевих і калорійних блюд та виробів, доступних для скромного студентського бюджету, були скарги на непоодинокі випадки обкрадування. І, щоб пересвідчитись в достовірності цих сигналів, вирішено було спільно з активістами студентського профкому провести рейд-перевірку буфетів, кафе, їдальні.

ЩО ТАМ, У ЗАКУТКАХ?

Того дня у всі буфети інституту, а їх нараховується у нас сім, були доставлені сосиски і м'ясний рулет. Продукти ці надходять не щодня, попит на них підвищений, поскільки і ціни помірковані (100 грамів сосисок коштують 28 коп., рулету — 31 коп.), і смаковими якостями, калорійністю ці вироби не обділені.

Приміром, буфетниця Н. Савчишина, яка обслуговує учбовий корпус ІБФ, отримала тоді 16 кілограмів сосисок і 11 кілограмів м'ясного рулету. Але варто було оглянути вітрину, щоб встановити відсутність їх у продажі.

— Бачите, завезли лише під вечір, — пояснює Савчишина, — завтра зранку продаватиму. Буфетниця говорила неправду, товар надійшов опівдні. Але після того, як ми заглянули до підсобки, де не в холодильнику, а прямо у мішку містилися нереалізовані сосиски, вона знітилась. І було від чого. Адже половину сосисок було розпродано невідомо кому, але тіль-

ки не студентам. Це ж саме спіткало і м'ясний рулет.

На виправдання грубого порушення правил торгівлі буфетниця пустилася у нічим не аргументовані сентенції. Мовляв, у мене котлети ще не продані, є ще інші страви, приготуємо їдальню. Розпродам їх, тоді й візьмусь за сосиски...

Дивувала позиція Савчишиної. По ній виходило, що частину м'ясопродуктів можна було реалізувати з-під прилавку, обійшовши основних і постійних відвідувачів — студентів, для яких, власне, і призначалась ця, поки що дефіцитна, продукція м'ясокомбінату.

Таку ж картину ми зафіксували і в буфеті № 2, яким завідує Л. Нескоржук. Отримавши зранку «російську» ковбасу, вона не спромоглася протягом дня запропонувати її студентам. Майже 20 кілограмів ковбаси рейдова відшукала в холодильнику. Наявність її в буфеті була прихована від стороннього ока. А. Н. Уздімір приховала понад 7 кг ковбаси і 8 кг сосисок.

Так само поступила і

О. Смагло. На вітрині ніщо не свідчило про надходження тих же сосисок, а ось в холодильнику вони були. Для кого? Думаємо, не для мешканців гуртожитку № 3. З розмов з студентами виявилось, що вкрай рідко доводиться їм покуштувати в своїй точці громадського харчування бутерброди з ковбасою, чи щойно відварені сосиски з відповідним гарниром.

В буфетах, розміщених в навчальних корпусах і гуртожитках, торгують виробами, ціни на які далеко не по кишені студентам. Є тістечка, кекси (14, 22 коп.), млинці, вартість яких ідентична буханці хліба, завоюють дорогі другі блюда, а ось вибір соків обмежений, молочних продуктів не вистачає. Пиріжки з горохом чи іншою начинкою (у Вінниці вони продаються скрізь, до того ж дешеві — по 4—5 копійок) в інститутських буфетах — явище рідкісне.

А між тим, в приміщенні їдальні діє кондитерський цех, яким завідує Г. Лисняця. Кому, як не їй, налагодити систематичне виробництво таких пиріжків. Тоді (Закінчення на 2-й стор.)

ХАРЧОТОРГІВСЬКІ МАХІНАЦІЇ

РЕЙД ПО БУФЕТАХ ІНСТИТУТУ

(Початок на 1-й стор.)

студент у межах 15—20 копійок міг би швидко і смачно перекусити. Бо товар штучний, стандартний. Зважувати його потреби немає. Подавати не каву сумнівної консистенції, а звичайний гарячий чай, кип'ячене молоко.

— То чому ж, Галино Трохимівно, ухилиєтесь від виготовлення дешевших пиріжків? — запитуємо бригадира кондитерського цеху.

— Бачите, у мене місячний план 14—15 тисяч карбованців. На пиріжках я його не витягну, самі розумієте.

Так прояснилася підспудність комерційної «лінії» працівників громадського харчування: виставити на прилавок продукцію дорожчу, «вилуштити» якомога більше грошей у відвідувачів. Отже, виходить, що тільки грошовою виручкою, а не турботою про студентів, яких ми відносимо до категорії низькооплачуваних, можна пояснити увесь асортимент страв, кондитерських і хлібобулочних виробів, що їх виставляють для реалізації.

А тепер згадаймо той час, коли створювалося об'єднання шкільних і студентських їдалень, буфетів. На відміну від звичайних, загальнодоступних підприємств громадського харчування таке об'єднання з його торговельними точками покликане було забезпечити своїх юних і молодих клієнтів дешевою і смачною їжею. Захід був справедливим в усіх відношеннях. Але ті часи стали минулими.

З першого вересня 1987 року ми на госпрозрахунок, — пояснила завідувача їдальнею В. Кучальська, яка забезпечує інститутські буфети продукцією власного виробництва, за виключенням ковбасних і молочних виробів. Вони надходять з спеціалізованих підприємств міста за нарядами дирекції № 8 комбінату громадського харчування № 1.

Ця торговельна ієрархія, пряме призначення якої систематично контролювати не лише суто технологічні справи, а не в меншій мірі суворе дотримання правил торгівлі, як бачимо, не

спрацьовує по-справжньому.

А ОСЬ ТАК У БУФЕТІ НОМЕР 5.

Завершуючи вечірній рейд по буфетах, ми вже втратили надію побачити в особі буфетниць людей, які душою вболівають за свою роботу, виявляють елементарну порядність, позбавлені користолюбства і, оцих, примітивних до убогості, ковбасних махінацій. У всякому разі всі попередні відвідини точок згаданого вже комбінату громадського харчування переконливо свідчили про протилежне.

— Ні, не може бути, щоб не знайшлося серед них совісної людини, — заперечив один з нас. — Давайте заглянемо у буфет № 5, що в гуртожитку № 4.

Одразу не вірилося, але факт залишався фактом. Крім акуратно виставлених тістечок, булочок, кексів, різних страв, на полиці вітрини ми побачили тут оті зловідомі сосиски, той самий рулет, який в інших буфетах був прихований від покупців і призначався для «своїх» людей.

Коли ми розповіли буфетниці А. Прилипчук про те, що твориться у її колег, жінка лише обурливо знизала плечима: «Як же можна так скривджувати наших хлопчиків, обманювати їх. А ще приховувати товар...».

Про сумніння Алли Олександрівни розповіли нам студенти Букшат Ель-Хашм і Сергій Чикунів, яких ми застали в буфеті під час вечері.

— Хороша у нас буфетниця. Привітна, душевна людина. Не лише ми, а всі відвідувачі буфету задоволені її роботою. Затишно тут, приємно сюди заходити.

Дійсно, у цьому приміщенні чистота бездоганна. Зі смаком оформлена вітрина, вдало підібрано гаму декоративних квітів. Отже, все ж таки можна торгувати, обслуговувати студентів, не викликаючи негативних емоцій, у міру задовольняючи їх потреби. Та, як видно, дирекція харчоту торгу обминає досвід роботи А. Прилипчук, відмінно поставлену у цьому буфеті культуру обслуговування. А жаль. Бо те, про що го-

ворилося вище, свідчить не лише про відсутність жорсткого контролю за торгівлею харчовими продуктами, але й про пряме попурання ділкам за прилавком в їхніх, м'яко кажучи, далеко не праведних ділах. І такий стан справ не робить честі керівникам вищезгаданої дирекції.

НЕ В ЗЛАГОДІ З АРИФМЕТИКОЮ

В цьому ми достеменно переконалися, коли у кількох буфетах провели контрольні закупки їжі. Складається враження, що деякі буфетниці не навчалися навіть у початковій школі. Хоча у таку версію важко повірити. Наприклад, 17 лютого Е. Нагорна, що з «Кулінарії», допустила обрахування на 5 копійок одного з членів рейдової бригади. Факт сам по собі насторожив нас. Тоді ж ми поцікавилися реальною вартістю страв, що їх замовив студент-першокурсник О. Лозовик. Його меню було елементарно простим. Взяв хлопчина кекс, смажену рибу з гарніром, вершки і порцію хліба. Так ось, Е. Нагорна при активній допомозі зав. їдальнею В. Кучальської тричі кляли на рахівницю оті копійки, але до загального знаменника так і не дійшли. Імпровізація з калькуляцією вартості риби, гарніра і вершків явно не вдалась.

Так само «на око» підбила ціну контрольної закупки кількох видів страв і Н. Савчишина. Щоб якось задобрити рейдову, буфетниця скинула грамів сорок риби, не врахувала її і замість фактичних 1,19 крб. назвала 93 коп. Але така підстраховка репутації враження не справила.

...Стрілка годинника підходила до двадцяті. У цей час більшість буфетів зачиняється. Але саме в цей час то до одного, то до іншого буфета почали сходитися незнайомі жінки й чоловіки, далеко не студентського віку. Кожен з них тримав у руках поки-що порожню господарську сумку...

Рейдова бригада: Ю. Автодічук, В. Андреев, А. Великий, О. Козак, А. Колесник, студенти машинобудівного та інженерно-будівельного факультетів, Б. Дьяконов, працівник редакції.

КОРОТКО ПРО РІЗНЕ

На адресу ВПІ з Мінвузу УРСР і Президії республіканського комітету галузевої профспілки надійшло радісне повідомлення. Серед вузівських колективів, котрі домоглися найкращих результатів у соціалістичному змаганні за минулий рік, названо і наш інститут. Він виявився одним з переможців Всеукраїнського соці-

лістичного змагання, представлений до нагороди Мінвузом СРСР і ЦК профспілки, а також заноситься до Книги пошани Міністерства вищої й середньої освіти УРСР і ЦК галузевої профспілки.

Минулого року нашим інститутом відчислено в фонд миру понад 24 тисячі кар-

бованців, проведено «Форум миру», здійснено чимало інших акцій, що служать світлій меті забезпечення спокійного і чистого неба над головою.

Ця активна діяльність не залишилась непоміченою. З Радянського Комітету Захисту миру надійшла Почесна Грамота, якою нагороджено наш колектив.

Школа ранньої естетики

До хорошого звикають швидко і так само швидко навчаються вважати його нормою. Тільки п'ять років тому при клубі нашого інституту почала працювати хореографічна дитяча студія, а вже жодного свята не можна уявити без участі тендітних, легких, мов кульбабки, крихітних балерин і їх партнерів. В студії під керівництвом прекрасних майстрів своєї справи Валентини Іванівни Казановської та Сергія Петровича Дроздовського навчається 110 хлопчиків і дівчаток від 4 до 8 років.

Одна насолода дивитись, з яким сумлінням виконують діти складні пасажі, з якою увагою слухають вчителів, з якою готовністю відгадуються на кожне їхнє слово. А з іншого боку — які вони стрункі, з якою граційністю несуть цю свою стрункість (до речі, не в кожного вона природна — у деякого вже вироблена).

Знаю, що з цих ста десяти в майбутньому, може, не буде жодного соліста балету, але ми й не маємо мети готувати в своєму клубі артистів. Наша мета — прищеплювати любов до краси, дати з перших років життя навички естетичного виховання.

Цій меті підпорядкована також діяльність студії образотворчого мистецтва під керівництвом хореографіні Галини Дмитрівни

Махно. Тридцять дошкільнят і школярів уже третій рік ходять до клубу зі всіма атрибутами учнів хореографічної школи, щоб оволодіти азбукою неординарного бачення довколишнього світу, вчитись помічати красиве в буденному, незвичайне в звичайному, сприймати його душою, захоплюватися і передавати іншим.

А в жовтні минулого року при нашому клубі заснована наймолодша студія, для якої придумана жаргінська назва «Поліглот» і яку веде викладач кафедри іноземних мов Лідія Олександрівна Фірсова. Можна сказати, що це пробна студія: якими будуть перші результати — такою буде і її доля. Справа в тому, що 28 дітей чотири-шестилітнього віку освоюють англійську мову. Це дуже складно, зважаючи на «рівень підготовки» слухачів — вони, в переважній більшості, не знають ще навіть літер. Лідія Олександрівна веде уроки з допомогою унаочненя — картинок, іграшок, предметів.

Скільки того часу минуло, а вже можна з повним правом заявити — експеримент удався, діти вже читають англійські вірші, досить добре розуміють викладача. Більше того — можуть децю й самі розповісти. Я була свідком, як вони розповідали про під-

готовку святкового новорічного столу. Один хлопчик сказав, що бачить на столі свою бабусю і всі 27 одразу ж вибухнули сміхом — зрозуміли, що він не так збудував речення.

І знову ж — чи стане кожен з цих малюків у майбутньому знавцем англійської?

Звісна річ — не стане. Але користь від знань, здобутих у такому ранньому віці, буде обов'язково. Ще невідомо, де вони і як вони знадобляться. Ясно одне — всіляке знання користь, а за спиною його не носять. Настане і для нього час.

Отже, школа ранньої естетики виправдовує себе на всі сто відсотків. У травні плануємо провести широкі звітні усього дитячого сектора перед батьками наших малюків. Одного тільки жаль — бракує нам приміщення, адже мріємо, щоб кожна наша група була не сама по собі, а щоб у кожній велись заняття з хореографії, мови, образотворчого мистецтва, навчали добрими манерам, культурі поведінки і т. д. Якби нам це вдалося, то від бажаючих послати дітей до такої чудової студії, гадаю, не було б відбою.

Г. СЕВАСТЬЯНОВА,
завідувач клубом.

На фото: в клубі інституту в години дозвілля.



Редактор І. ВОЛОШЕНЮК.

ВІННИЦЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ОГолошує ПРИЙОМ ДО АСПІРАНТУРИ

на 1988 рік з відривом і без відриву від виробництва зі СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ:

— прилади та методи контролю речовин, матеріалів і виробів; управління в технічних системах; теоретичні основи радіотехніки; елементи пристроїв обчислювальної техніки та систем управління; технологія і організація будівництва; механіка деформованого твердого тіла; процеси і машини обробки тиском; дорожні та будівельні машини; інформаційно-вимірювальні системи; матеріалознавство в машинобудуванні; теоретичні основи електротехніки; системи приводів; промислова теплоенергетика.

До аспірантури приймаються особи з закінченою вищою освітою віком: очної — не старші 35 років, заочної — не старші 45 років, які ви-

явили здібності до науково-дослідної роботи і мають досвід практичної роботи зі спеціальності не менше двох років після закінчення вищого навчального закладу.

Для вступу до аспірантури подаються такі документи:

— заява на ім'я ректора, копія диплома про закінчення вищого навчального закладу з витягом із залікової відомості, характеристика з останнього місця роботи, особистий листок по обліку кадрів і три фотокартки, автобіографія, перелік опублікованих робіт або реферат на тему обраної спеціальності, витяг з протоколу з'їзду ради для осіб, рекомендованих в аспірантуру радами вузів безпосередньо після закінчення вищого навчального закладу, посвідчення (форма 2.2) про складання кандидатських екзаменів, перед-

бачених по даній спеціальності для осіб, які повністю або частково склали кандидатські екзамен; витяг з трудової книжки, завірений за місцем роботи, форма № 086у.

Особам, які допущені до складання екзаменів, надається відпустка на 30 календарних днів зі збереженням зарплати за місцем роботи для підготовки і складання екзаменів.

Особи, які вступають до аспірантури, здають такі конкурсні екзамен: з спеціальності, марксизму-ленізму, іноземної мови в обсязі програми для вищих навчальних закладів.

Прийом заяв до 15 серпня, вступні екзамен з 1 вересня по 1 жовтня.

За довідками звертатися за адресою: 286021, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 193, Вінницький політехнічний інститут, відділ аспірантури.